

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК
імені І. В. Поповича

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки та
менеджменту

 О. Я. Гримак
"26" 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Бізнес-економіка»

<i>Рівень вищої освіти</i>	перший (бакалаврський)
<i>Галузь знань</i>	05 – «Соціальні та поведінкові науки»
<i>Спеціальність</i>	051 – «Економіка»
<i>Освітня програма</i>	«Економіка підприємства»
<i>Вид дисципліни</i>	за вибором

Львів – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051- «Економіка».

Укладач – Березівський Я. П., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича

«13» 04 2021 року (протокол № 8).

Завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича

(підпис)

П. М. Музика

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 051 – «Економіка»

«28» 04 2021р. (протокол № 3).

Голова НМКС

(підпис)

П. М. Музика

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту

«5» травня 2021р. (протокол № 6).

Голова НМРФ

(підпис)

С. І. Поперечний

Схвалено вченою радою факультету економіки та менеджменту

«26» серпня 2021р. (протокол № 1).

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3,0 / 90	3,0 / 90
Усього годин аудиторної роботи	32	10
в т.ч.:		
лекційні заняття, год.	16	4
практичні заняття, год.	16	6
лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	58	80
Форма семестрового контролю	Залік	

Примітка: частка аудиторного навчального часу здобувача вищої освіти у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання –35;

для заочної форми навчання –11.

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-економіка»

Предметом вивчення дисципліни є процеси і методи організації та здійснення підприємницької діяльності в умовах ринкових відносин.

Мета дисципліни «Бізнес-економіка» полягає у формуванні системи знань та практичних навичок з організації та здійснення підприємницької діяльності; оволодіння інструментами та методами створення нового бізнесу, забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

2.2. Завдання дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: теорію та практику господарювання на рівні підприємства; конкретні форми та методи господарювання; основні етапи відкриття бізнесу; типи організаційних форм

підприємницької діяльності; основи оподаткування бізнесу; показники, що характеризують інвестиційну привабливість бізнесу.

Здобувач вищої освіти повинен *вміти*: відкрити власний бізнес; розраховувати ціну; визначити ризики підприємницької діяльності; визначити інвестиційну привабливість бізнесу.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	Денна форма здобуття освіти (ДФЗО)					Заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)							
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с. р.	
Тема 1. Поняття сучасного бізнесу, його цілі та функції.	4		2			2	8	2	2				4
Тема 2. Господарська діяльність фірми. Умови розвитку та принципи організації бізнесу в Україні	4	2				2	4						4
Тема 3. Інноваційно-інвестиційна діяльність фірми	6	2	2			2	4						4
Тема 4. Формування ціни пропозиції в ринкових умовах. Комерційна діяльність фірми	6	2	2			2	4						4
Тема 5. Фінансова діяльність підприємця	6	2	2			2	4						4
Тема 6. Оподаткування бізнесу	4	2				2	6	2					4
Тема 7. Державне регулювання підприємницької діяльності	6	2	2			2	4						4
Тема 8. Договірні відносини в бізнесі	6	2	2			2	6	2					4
Тема 9. Партнерські відносини в бізнесі	4		2			2	4						4
Тема 10. Фінансові ризики бізнесу	6	2	2			2	6	2					4
Інші види самостійної роботи	38					38	40						40
Усього годин	90	16	16			58	90	4	6				80

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Поняття сучасного бізнесу, його цілі та функції. Підприємництво як сучасна форма господарювання. Мета та функції підприємницької діяльності. Основні форми ведення бізнесу в Україні. Конкуренція в системі бізнесу. Переваги та негативні ознаки підприємницької діяльності в умовах ринкових відносин. Поведінка підприємця у конкурентному середовищі.	-	2
2	Тема 2. Господарська діяльність фірми. Умови розвитку та принципи організації бізнесу в Україні Історичні передумови підприємництва в Україні. Принципи й механізм організації власної справи в Україні. Бізнес-план, етапи його розробки та реалізації.	2	
3	Тема 3 Інноваційно-інвестиційна діяльність фірми Інноваційна діяльність фірми в ринковому середовищі. Джерела інвестування. Базові принципи інвестування.	2	
4	Тема 4. Формування ціни пропозиції в ринкових умовах. Комерційна діяльність фірми. Основні методи визначення цін. Витратні та ринкові методи визначення цін. Типи сучасної торгівлі. Основи комерційної діяльності.	2	
5	Тема 5. Фінансова діяльність підприємця Структура і зміст фінансового плану підприємства. Формування і використання фінансових ресурсів. Основні показники фінансово- економічної діяльності підприємства. Фінансова стратегія підприємства.	2	
6	Тема 6. Оподаткування бізнесу Система оподаткування бізнесу в Україні. Групи платників єдиного податку. Оподаткування юридичних осіб. Обов'язкове декларування доходів громадян та наявні податкові знижки.	2	
7	Тема 7. Державне регулювання підприємницької діяльності. Принципи та форми державного регулювання господарської діяльності. Адаптація державної регуляторної політики в Україні до принципів СОТ.	2	

8	Тема 8. Договірні відносини в бізнесі Договір та його характеристики. Форми господарських договорів. Види господарських договорів. Лізингові операції.	2	2
9	Тема 9. Партнерські відносини в бізнесі Партнерські відносини в сфері товарообміну. Партнерські відносини в комерційній сфері. Партнерські відносини в фінансовій сфері		
10	Тема 10. Фінансові ризики бізнесу Сутність і класифікація ризиків. Методи виявлення і оцінки ризиків при планування діяльності підприємства. Фінансування витрат на нейтралізацію ризиків. Економічна ефективність методів управління ризиками.	2	
Усього годин		16	4

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Поняття сучасного бізнесу, його цілі та функції. Організаційні форми суб'єктів господарювання, їх переваги та недоліки.	2	2
2	Тема 2. Господарська діяльність фірми. Умови розвитку та принципи організації бізнесу в Україні Принципи й механізм організації підприємницької діяльності. Особливості ринкового середовища в Україні, його вплив на підприємницьку діяльність		
3	Тема 3. Інноваційно-інвестиційна діяльність фірми Розрахунок показників повернення капіталовкладень, періоду окупності інвестицій та інноваційних проектів	2	
4	Тема 4. Формування ціни пропозиції в ринкових умовах. Комерційна діяльність фірми Переваги та недоліки основних методів ціноутворення. Визначення цінової політики фірми.	2	
5	Тема 5. Фінансова діяльність підприємця Джерела формування фінансових ресурсів та основні напрямки їхнього використання	2	

6	Тема 6. Оподаткування бізнесу Обмеження для обрання спрощеної системи оподаткування. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.		2
7	Тема 7. Державне регулювання підприємницької діяльності Методи економічного регулювання підприємницької діяльності, що використовуються у різних країнах	2	
8	Тема 8. Договірні відносини в бізнесі Поняття лізингодавця та лізингодержувача. Форми господарських договорів. Види господарських договорів.	2	
9	Тема 9. Партнерські відносини в бізнесі Партнерські відносини в комерційній сфері. Партнерські відносини в сфері виробництва	2	
10	Тема 10. Фінансові ризики бізнесу Технологічні, технічні, організаційні, економічні заходи безпеки підприємницької діяльності.	2	2
Усього годин		16	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Поняття сучасного бізнесу, його цілі та функції. Поведінка бізнесмена у конкурентному середовищі.	2	4
2	Тема 2. Господарська діяльність фірми. Умови розвитку та принципи організації бізнесу в Україні Особливості ринкового середовища у аграрній сфері економіки України.	2	4
3	Тема 3. Інноваційно-інвестиційна діяльність фірми Проектний аналіз інвестицій в нову техніку і технологію. Інноваційна політика в Україні. Залучення закордонних інвестицій.	2	4

4	Тема 4. Формування ціни пропозиції в ринкових умовах. Комерційна діяльність фірми Стратегія підприємницької діяльності та формування цінової політики. Адаптація підприємця до існуючого рівня та співвідношення цін	2	4
5	Тема 5. Фінансова діяльність підприємця Принципи організації фінансів підприємства і роль фінансового менеджменту. Джерела формування фінансових ресурсів та основні напрямки їхнього використання	2	4
6	Тема 6. Оподаткування бізнесу. Податковий облік у різних типах організаційних структур підприємницької діяльності.	2	4
7	Тема 7. Державне регулювання підприємницької діяльності. Адаптація бізнесмена до обмежень підприємницької діяльності.	2	4
8	Тема 8. Договірні відносини в бізнесі Порівняння кредитного та лізингового механізму.	2	4
9	Тема 9. Партнерські відносини в бізнесі Класифікація партнерських відносин залежно від змісту договору.	2	4
10	Тема 10. Фінансові ризики бізнесу Етапи процесу оцінки ризику	2	4
11	Інші види самостійної роботи	38	60
Усього годин		58	80

4. Індивідуальні завдання

Студенти протягом семестру виконують індивідуальні завдання (у вигляді реферату) за такими темами:

1. Основна мета і методи розробки ризик-стратегії
2. Пояснити сутність концепції прийняттого ризику і управління ризиком.
3. Надати стисло характеристику методів та інструментів управління виявленим ризиком.
4. Навести основні види та характеристики сучасних соціально-політичних небезпек
 1. Зміст і основні параметри бізнес-процесів підприємства.
 2. Сучасні моделі бізнес-процесів.

3. Класифікація і види бізнес-процесів.
4. Функціонально-орієнтовані моделі бізнес-процесів.
5. Імітаційне моделювання бізнес- процесів.
6. Сутність і структура регламенту бізнес-процесу.
7. Загальна інформація про бізнес-аналіз.
8. Показники оцінки бізнес-процесів.
9. Критерії оптимальності бізнес- процесів.
10. Принципи вимірювання бізнес-процесів.
11. Текстовий опис бізнес-процесів.
12. Графічний опис бізнес-процесів

5. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, розв'язування задач та ситуаційних завдань, тестування, виступ з рефератом, а також методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо).

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- семінарські заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Форми проведення поточної перевірки протягом семестру:
 усне опитування співбесіда;
 письмове фронтальне опитування;
 експрес-контроль (тестовий);
 колоквиуми;
 оцінювання індивідуальних завдань.

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

7.1. Денна форма навчання

Максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни протягом семестру становить 100. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою визначається на основі середнього балу поточної успішності протягом семестру за такою формулою:

$$ПК = \frac{100 \times \text{САЗ}}{5},$$

де ПК – значення підсумкової залікової оцінки за 100 – бальною шкалою;

100 – максимально можливе значення оцінки за 100 – бальною шкалою;
 5 – максимальне значення оцінки за національною 4 – бальною шкалою;
 САЗ – середнє арифметичне значення оцінок за результатами поточного контролю.

Критерії поточного оцінювання студентів за національною шкалою подано у таблиці.

Таблиця 7.1.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
1	2
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.
4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, , формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями., але у відповіді можуть бути окремі несуттєві помилки, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи суттєві неточності. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано» відповідно до наведеної нижче шкали..

Присутність студента при виставленні підсумкової оцінки не обов'язкова, якщо ним виконані усі передбачені види робіт.

Результати оцінювання за 100 – бальною шкалою можуть бути змінені за рахунок заохочувальних балів:

студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);

за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);

за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

Підсумкове семестрове оцінювання здійснюється за 100 – бальною шкалою, національною шкалою (зараховано, незараховано) та шкалою ECTS.

Таблиця 7.2.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За 100 – бальною шкалою
A	Зараховано	90-100
C		74-81
B		82-89
D		64-73
E		60-63
FX	Незараховано з можливістю повторного складання заліку	35-59
F	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34

7.2. Заочна форма навчання

Максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни протягом семестру становить 100. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою визначається як сума середнього балу поточного оцінювання (ПК) за 4 – бальною шкалою протягом семестру, перерахованого у 30 – бальну шкалу та балу за виконання тематичної самостійної роботи (ТСР) у міжсесійний період, оціненої за 70 – бальною шкалою. Перерахунок середнього балу поточного оцінювання за 4 – бальною шкалою у відповідний бал за 30 – бальною шкалою здійснюється за формулою:

$$ПК = \frac{30 \times CA3}{5},$$

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання

поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної навчальної роботи та забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання. Інформація, отримана в процесі поточного контролю, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для самоаналізу та самооцінки своєї навчальної діяльності.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Березівський Я.П. Бізнес-економіка: методичні рекомендації для виконання практичних завдань здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП «Економіка підприємства». Львів, 2021. 60с.
2. Березівський Я.П. Бізнес-економіка: методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОП «Економіка підприємства». Львів, 2021. 43 с.
3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
4. Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;
5. Роздатковий матеріал.

9. Рекомендована література

Базова

1. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 560 с.
2. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор. 2016. 378 с.
3. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика: підручник. Чернівці, 2020. 232 с.
4. Галушка З., Лусте О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посібник. Чернівці, 2021. 288 с.
5. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 No 436-IV зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main> 34
6. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
7. Конституція України від 28 червня 1996 року зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Копилюк О. І. Костак З. Р. Проектне фінансування: навч. посібник. Львів, 2016. 311 с.
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 No 2755-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main>.

10. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main>

11. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 № 1775-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main>

12. Про патентування деяких видів підприємницької діяльності Закон України від 23.03.1996 № 98/96-ВР URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/mai>

13. Цивільний Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main>

Допоміжна

1. Березівський Я. П. Ідентифікація умов та чинників формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2021. Вип. 63 С.31-35. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/966>

2. Березівський Я. П. Економічні теорії конкуренції, які визначають умови та чинники формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 4. С. 100-104. URL: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2021-296-4-16>

3. Березівський Я. П. Теоретично- методичні положення інституційного забезпечення технологічної конкурентоспроможності економіки: сутність, функції, завдання. *Problems of Economy* . 2021, Vol. 48 Issue 3, pp. 35-41.

4. Проблемні аспекти, пріоритети та засоби зміцнення фінансово-економічної безпеки суб'єктів малого підприємництва в Україні / Я. П. Березівський та ін. *Підприємництво і торгівля*. 2021 С. 49-55. URL: <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/784>

5. Березівський Я. П. Системно-динамічні характеристики формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки. *Бізнес Інформ*. 2021. №7. С. 15–21. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-15-21>

6. Рудковський О. В., Васильців Т. Г., Березівський Я. П. Інституційно-інноваційні чинники технологічного розвитку національної економіки України в умовах глобальної інформатизації / Р. Л. Лупак та ін. *Бізнес Інформ*. 2021. №1. С. 103–112. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-103-112>

7. Куницька-Ляш М. В., Березівський Я. П. Концептуально-методичні підходи до ідентифікації типологічних і логічно-структурних характеристик пріоритетних галузей національної економіки. *Бізнес Інформ*. 2021. №4. С. 17-23. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-17-23>

8. Галушка З., Лусте О. Господарський менталітет та національні особливості процесів соціалізації економіки : монографія. Чернівці, 2017. 264 с.

9. Пелех О. Б. Пріоритетні засади структурного регулювання національної економіки України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2021. № 1 (76). С. 33 – 45. URL: <http://vsed.oneu.edu.ua/collections/2021/76/pdf/33-45.pdf>

10. Фролова Н. Л. Сучасний стан і перспективи розвитку малого та

середнього бізнесу в Україні в умовах коронакризи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 19. С. 16–21. DOI: [10.32702/2306-6814.2021.19.16](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.19.16)

11. Гришова І. Ю., Нестерова К.С. Концепт циркулярної економіки в контексті забезпечення сталого розвитку. *Економіка АПК*. 2021. № 4. С. 88-94. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202104088>

12. Vasyltsiv T. G., Antonyuk Y. M., Berezivskyi Y. P. Directions of the state policy for intensification of bank lending development in the context of overcoming financial imbalances and ensuring structural reforms in Ukraine's economy. *Economies' Horizons*, 2020. pp. 4-12. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/224548>

10. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Інтернет-портал для управлінців. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.management.com.ua>.

3. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Української асоціації маркетингу. URL: <http://uam.in.ua>.

5. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.

6. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://lv.ukrstat.gov.ua>